

UCHWAŁA Nr XX / 166 / 2016
RADY GMINY GRUDZIĄDZ
z dnia 25 lutego 2016 roku

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015r., poz. 1515, poz. 1645 i poz. 1890) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) uchwała się, co następuje

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Grudziądz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Hanna Kołodziej

UZASADNIENIE

Z dniem 1 sierpnia 2010r. weszła w życie nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz.1493 z późn. zm.), która nakłada na gminy w art. 6 ust. 2 pkt 1 obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, w związku z powyższym wniesienie powyższej Uchwały jest zasadne. Niniejszy program jest kontynuacją poprzednio przyjętego programu na lata 2011 – 2015.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2016 – 2020

I. WSTĘP

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie powinni być wzorem dla swoich dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości, zrozumieniu, akceptacji. W przypadku dysfunkcji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły a zachowanie poszczególnych członków rodziny staje się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy ją zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości.

Według definicji zawartej w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc to „jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc w relacjach międzyludzkich istniała od zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, takiego które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych oraz tragicznych skutków psychologicznych. Dzieci wzrastające wśród przemocy w domu są często zapomnianymi jej ofiarami. Doznają przemocy nie tylko wtedy, gdy są bezpośrednio zaniechanie przez rodziców lub opiekunów. Cierpią i są krzywdzone także wtedy, gdy są świadkami przemocy osób dorosłych. Doświadczenia z dzieciństwa mają wpływ na całe życie.

Bardzo trudno jest określić skalę zjawiska przemocy w rodzinie, ponieważ jest to bardzo trudny i wrażliwy temat, którego osoby doznające cierpienia w domu z powodu przemocy w rodzinie nie chcą poruszać, ponieważ wynika to z wielu aspektów takich jak : wstyd, nieufność, bezradność oraz obawa o własne zdrowie i życie. Tylko nieliczne osoby szukają pomocy i wsparcia ze strony innych osób. Należy wpłynąć na podejście ludzi, aby każda krzywdzona w domu osoba miała poczucie pomocy ze strony gminy.

Przemoc w rodzinie:

- jest zjawiskiem wynikającym z działania człowieka – działanie lub zaniechanie działań jest dokonywane przez jednego członka rodziny przeciwko pozostałym,
- jest procesem, który tworzy cykle,
- ma tendencje do powtarzania się i rzadko jest jednorazowym epizodem,
- jest intencjonalna – zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu,

- wykorzystuje przewagę sił, uniemożliwiając samoobronę i opiera się na władzy i kontroli, dominacji i uległości,
- narusza prawa i dobra osobiste krzywdzonego członka rodziny,
- powoduje szkody i cierpienie u osób, których dotyka.

Przemoc może spowodować oprócz szkód fizycznych również trwałe i rozległe następstwa w psychice człowieka. Z powodu wielu następstw takich doświadczeń cierpią nie tylko ci, którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy, tj. najczęściej dzieci.

Konsekwencje doświadczania przemocy przez osoby dorosłe:

- poważne obrażenia ciała,
- wzrost częstotliwości objawów związanych ze stresem (ból głowy, żołądka, pleców),
- przygnębienie, smutek, obojętność, popadanie w depresję, niepokój,
- niekontrolowane wybuchy płaczu, śmiechu czy agresji,
- zmienność nastrojów, decyzji,
- lęk przed bliskością, nieufność, poczucie zagrożenia, niska samoocena,
- kłopoty z zasypianiem, koszmary nocne, kłopoty z koncentracją,
- zaprzeczanie, obwinianie się, bezradność, adaptacja do przemocy.

Konsekwencje doświadczania przemocy przez dzieci, które mogą wystąpić to:

- obrażenia ciała,
- życie w poczucie ciągłego strachu i zagrożenia,
- brak poczucia bezpieczeństwa i stabilności,
- liczne schorzenia psychosomatyczne,
- lęk, wstyd, poczucie winy, gniew, agresja, nadpobudliwość.

Przemoc domowa niszczy cały system rodzinny, niesie ze sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu. Niezwalczona przemoc przybiera na sile, utrwała się niosąc konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa.

II. ZJAWISKO PRZEMOCY W ŚRODOWISKU LOKALNYM

Gmina Grudziądz na dzień 31.12.2015 r. liczy 12.295 mieszkańców, w tym 6.185 kobiet i 6.110 mężczyzn. Swoim zasięgiem obejmuje 25 sołectw.

Na terenie Gminy Grudziądz działa 8 szkół, w tym 4 zespoły szkół i 4 szkoły podstawowe.

Na terenie Gminy funkcjonują 2 świetlice socjoterapeutyczne obejmujące swą opieką ok. 40 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu w 2014 roku udzielił pomocy 17 rodzinom z powodu przemocy w rodzinie. Liczba osób w tych rodzinach to 54. Natomiast w roku 2015 udzielono pomocy 5 rodzinom, w których funkcjonuje 14 osób.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grudziądzu przeprowadziła w roku 2014 – 27, a w 2015 – 28 rozmów interwencyjno – motywacyjnych z osobami uzależnionymi od alkoholu i stosującymi przemoc wobec członków rodziny.

Komenda Miejska Policji w Grudziądzu podaje, że w 2014 roku wszczęto 125, a w roku 2015 – 94 postępowania przygotowawcze w kierunku przemocy w rodzinie, z czego zakończonych aktem oskarżenia zostało 47 w roku 2014, a w 2015 roku 33 stwierdzono przestępstwa z art. 207 k.k. Realizacja procedury Niebieskie Karty w Komendzie Miejskiej Policji w Grudziądzu przedstawia się następująco:

Rodzaj statystyki	2014	2015
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych	2283	2154
Założone Niebieskie Karty ogółem ,	490	352
w tym : miasto	395	269
wieś	95	83
gmina Grudziądz	33	35
Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej ogółem ,	518	371
w tym : kobiety	449	308
mężczyźni	47	41
małoletni	22	22
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem ,	494	355
w tym : kobiety	25	25
mężczyźni	462	329
nieletni	7	1
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem ,	281	235
w tym : kobiety	10	11
mężczyźni	270	223
nieletni	1	1
Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy domowej (art. 207 k.k.) ogółem ,	125	94
w tym zakończonych aktem oskarżenia	47	33

Powyższe dane z Komendy Miejskiej Policji w Grudziądzu dotyczą podjętych działań na terenie podległym KMP w Grudziądzu łącznie z miastem i powiatem. Z uzyskanych informacji z Komendy Miejskiej Policji w Grudziądzu wynika, że na terenie Gminy Grudziądz w 2015 roku prowadzono 35 procedur Niebieskiej Karty w 32 rodzinach.

Od 1 kwietnia 2012 roku funkcjonuje w strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej asystent rodzin (zadanie własne dofinansowywane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej). Do zadań asystenta rodzin m.in. należy praca z rodzinami nieradzącymi sobie z wykonywaniem władzy rodzicielskiej i sprawowaniem opieki nad dziećmi. W ostatnich latach coraz częściej w postanowieniach sądów rodzinnych znajdują się zapisy związane z koniecznością zastosowania opieki przez asystenta rodziny. Na terenie naszej gminy praca asystenta rodzin w ostatnich trzech latach przedstawiała się następująco :

Osoby w rodzinach przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, spełniający dodatkową co najmniej jedną przesłankę wynikającą z art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	Pod opieką asystenta rodzin			Pod opieką podmiotu realizującego pracę z rodziną (OPS)		
	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach		Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	
		K	M		K	M
ROK 2013	13	31	34	3	7	5
ROK 2014	13	33	27	4	9	6
ROK 2015	14	31	30	8	18	13

Z przeprowadzonych w Polsce obszernych badań w 2005 i 2009 roku przez CBOS: „Przemoc i konflikty w domu. Komunikat z badań” a także badań z 2012 roku dotyczących przemocy w rodzinie, zaniedbań, wiktyimizacji pośredniej wynika, że:

- 37% społeczeństwa zna osobę, która doznaje przemocy domowej,
- 9% ludzi twierdzi, że przynajmniej raz zostało uderzonych przez współmałżonka / partnera podczas kłótni (około połowy tych osób co najmniej kilkakrotnie padło ofiarą agresji),
- 10% Polaków, którzy są bądź byli w stałym związku przyznaje, że uderzyło męża / żonę, partnera / partnerkę.

Ponadto badania te ukazują, że:

- 10% badanych pozostających w stałym związku doświadcza agresji werbalnej, wyzwisk, krzyków,
- 6% osób jest narażonych na kpiny, poniżanie,
- 7% osób żyjących w stałych związkach ma ograniczony kontakt z innymi ludźmi przez partnera,
- 4% osób doświadcza ze strony partnera gróźb, szantażu,
- 4% badanych twierdzi, że czasem są popychane, szarpane.

Zatem dotychczasowe działania podejmowane wobec rodzin uwikłanych w problem przemocy w rodzinie nie są wystarczające, ale jednocześnie po kilku latach doświadczeń wiemy już, że są niezbędne. Konieczne jest zwiększenie zakresu działań i pomocy, a także wsparcia dla osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej. Niezmiernie istotna jest interdyscyplinarna współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy w rodzinie.

Od 2011 roku funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny powołany przez Radę Gminy (uchwała Nr VII / 20 / 2011 RADY GMINY GRUDZIĄDZ z dnia 10 marca 2011 r.

w sprawie warunków funkcjonowania oraz trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Grudziądz). Do Zespołu Interdyscyplinarnego zostali powołani przedstawiciele wymienieni w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tj. Policji, ochrony zdrowia, oświaty, Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Od 2014 roku w pracach zespołu uczestniczy również przedstawiciel Prokuratury Rejonowej w Grudziądzu. Zgodnie z zapisem ustawowym art. 9 a pkt 9 na Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej ciąży obowiązek zapewnienia obsługi organizacyjno – technicznej zespołu.

III. GŁÓWNE CELE I ZAŁOŻENIA

Celem programu jest przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Grudziądz.

Cele szczegółowe programu to:

- rozwój współpracy w zakresie budowy spójnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- koordynacja działań lokalnych podmiotów wobec zjawiska przemocy,
- podnoszenie świadomości społeczeństwa oraz różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie w zakresie skali i możliwości przeciwdziałania temu problemowi,
- zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc, a w szczególności zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane poprzez:

- systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie,
- podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie,
- udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

Działania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego,
- 3) podnoszenie kwalifikacji pracowników w dziedzinie zjawiska przemocy w rodzinie,
- 4) prowadzenie działalności edukacyjnej i profilaktycznej skierowanej do dzieci i młodzieży promującej rozwiązywanie konfliktów bez przemocy,
- 5) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 6) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- 7) kontynuacja porozumienia dotyczącego współfinansowania przedsięwzięcia regionalnego o nazwie „Kujawsko Pomorska Niebieska Linia”. Ludzie mający poważne problemy życiowe, będący ofiarami przemocy domowej będą mogli uzyskać bezpłatne porady u wykwalifikowanych specjalistów (psychologów, prawników).

W celu realizacji zadań określonych w niniejszym programie oraz innych zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy

powołany został zespół interdyscyplinarny składający się z przedstawicieli instytucji wymienionych wyżej i organizacji funkcjonujących na terenie gminy Grudziądz, które w swoich zadaniach zawarte mają przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Do zadań zespołu należeć nadal będzie przede wszystkim integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez:

- diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Grudziądz,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach uzyskania pomocy na terenie Gminy Grudziądz
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W celu rozwiązywania indywidualnego problemu związanego ze zjawiskiem przemocy występującego na terenie Gminy Grudziądz zespół interdyscyplinarny powołuje grupy robocze. Do zadań grup roboczych należy :

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy zamieszkujących na terenie Gminy Grudziądz,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy w rodzinie oraz efektów tych działań.

IV. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ORAZ KOORDYNACJA PROGRAMU

Źródłami finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki własne gminy oraz środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

Realizacja zadań zawartych w programie jest przewidziana na lata 2016 – 2020 i będzie miała charakter ciągły, poddawany ewaluacji, która pozwoli na udoskonalenie kierunków zamierzonych działań.

Koordinację programu powierza się kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grudziądzu przy ścisłej współpracy z zespołem interdyscyplinarnym do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.